

POD POVRCHEM

Poklady ukryté v podzemí

6

Krápníky vytvářející fantastickou krajinu, statisíce netopýřích křídel, magické skulptury z ledu či džungle s vysokými stromy obývané opicemi – to vše ukrývají nejpodivuhodnější jeskyně světa

Země jeskyní a skrytých míst

30

Národní park Bejt Guvrin-Maresha v srdci izraelské Judské nížiny obsahuje zhruba 500 jeskyní s přibližně 3 500 místnostmi, které často tvoří podzemní labyrint propojený sítí chodeb

Dno stále v nedohlednu

40

V České republice se nachází nejhlubší zatopená jeskyně na světě. Ani pomocí nejmodernější technologie se zatím nepodařilo dosáhnout jejího dna

V tunelech vody a času

Podloží Yucatanského poloostrova je plné děr a tunelů. Ty se v některých místech spojují do masivních jeskynních systémů, mezi nimiž je i nejrozsáhlejší zatopená jeskyně světa

strana

70

LIDÉ A PŘÍRODA

Když se Země rozhněvá

Těžba surovin nebo odčerpávání vody nejsou bez rizika a na mnoha místech planety jsme se již přesvědčili, že dobývání geologického bohatství má své hranice

Nový Zéland v sevření ostrých zubů

Novozélandská příroda je pod permanentním útokem invazních druhů. Tamní ochránci přírody proto zkoušejí predátory zabít či alespoň chytat, a zachránit tak jedinečné ekosystémy

Bílé štíty kmene U'Wa

Za nejkrásnější vysoké hory své země většina Kolumbijců považuje pohoří Sierra Nevada del Cocuy. Park El Cocuy je posvátným územím kmene U'Wa.

CESTY K NEVŠEDNOSTI

Kde jaro nekončí

Obrovské bohatství zvířat i rostlin našlo domov ve vavřínových lesích Madeiry. Prales kdysi pokrýval celý ostrov a dnes je útočištěm mnoha původních druhů

Buddhova hora

V čínské rezervaci Fan-ting-šan našlo domov na tři sta živočišných i rostlinných druhů, které se jinde na Zemi nevyskytují. Společnost jim dělá chrámový komplex s unikátní sochou Buddha

82

strana

Přírodní divy okolí Madridu

Nedaleko hlavního španělského města najdete třeba meandry hlubokého kaňonu, bizarní skály „Města duchů“ nebo malebné vodopády

ŘEKY A MOŘE**Tvořivé síly řeky Iapó**

17

Kaňon Guartelá vznikl působením řeky Iapó ve správní oblasti Tibagi, která leží v brazilském spolkovém státě Paraná. Kaňon je považován za šestý největší na světě

Modré oko v zelené záplavě

28

Příkop To-Sua vznikl díky někdejší vulkanické činnosti. Jejím výsledkem je dnes tato „Obří díra plná vody“, která má v průměru zhruba 35 metrů a je přibližně 30 metrů hluboká

Zrození a smrt korálů

36

Korálové útesy představují jedny z největších ekosystémů světa, díky nimž přežívají tisíce druhů fauny i flóry

Katedrála jen pro plavce

38

Takzvaná Benagilská katedrála je jedním z nejúchvatnějších skalních útvarů Portugalska. Přístupná je ale pouze přes mořské vlny – buď pronajatou lodí, kajakem, nebo je možné k ní prostě doplatvat

Dým, který hřmí

45

Viktoriiny vodopády na jihoafrické řece Zambezi jsou domorodci nazývány „dým, který hřmí“. Ne náhodou jsou považovány za nejimpozantnější vodopád světa

Pohádkové meandry Srbska

90

Hluboký meandrující kaňon, vytvořený divokým tokem řeky Uvac, má status chráněné přírodní rezervace. V oblasti je také rozsáhlý krasový systém

SKÁLY, HORY A SOPKY**Pyramidy a sfingy z přírodní dílny**

18

Věhlas a charakteristický vzhled pradávných egyptských staveb člověka inspiroval k pojmenování mnohých hříček z přírodní dílny, zejména skalních útvarů

Důstojná brána do parku

48

Za bránu do brazilského parku Jalapão je považována pozoruhodná skalní formace nazvaná Pedra Furada, což znamená Děravá skála

Tisíce kilometrů vzdálení sopeční bratři

56

Takzvané štítové sopky připomínají obří želví krunýře. Učebnicovým příkladem těchto útvarů jsou gigantické sopky na Havaji a na francouzském ostrově Réunion

Pět tváří Kilimandžára

62

Nejvyšší vrchol Afriky leží jen kousek od rovníku. Na jeho svazích byste našli pět různých klimatických zón

Záludnost sedmibarevné hory

68

Peruánská Montaña de Siete Colores je oblíbeným turistickým cílem. Za špatného počasí je ale cesta k ní velmi náročná a téměř neschůdná

Pod dávnými oblouky

74

Nejrůznější povětrnostní podmínky i extrémní klimatické změny dokázaly v průběhu tisíců let vytvořit úžasné skalní oblouky a mosty, jež často připomínají brány do jiných světů

POHLEDEM VĚDY**Evoluce diktovaná kyslíkem**

24

Životodárný plyn, bez něhož by většina živých tvorů nepřežila. Kolísání hladiny kyslíku v atmosféře přitom již několikrát posloužilo jako hybná síla evoluce

Nejvzácnější oblaka

46

Mračna nemusejí mít jen podobu nadýchaných obláčků. Vzácně se nad krajinou krouží jako mořské vlnobití nebo připomínají létající talíře

Cesta do středu Země

50

Máloco je tak nedostupné jako zemské jádro. Moderní věda však potvrzuje, že dokáže zkoumat i objekty, k nimž nemá přístup

Vodou proti lávě

54

Experti přišli s nápadem, jak gigantickou sopku pod národním parkem Yellowstone zchladit vodou

Když Sahara kvetla

Nekonečné písečné duny a kamenné pláně bez jakékoliv zeleně. To je současná tvář Sahary. Archeologické nálezy přitom dokládají, že dnešní vyprahlá krajina má za sebou svěží historii

strana

78